



ზესტაფონის რაიონული სასამართლო

გ ა ნ ა ჩ ე ნ ი

საქართველოს სახელით

22 ოქტომბერი, 2018 წელი

ქ.ზესტაფონი

ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს მოსამართლე - ზურაბ ბალავაძე
სხდომის მდივანი - თამარ გელაშვილი

ბრალდების მხარე:

პროკურორი - კ---- ს-----;

დაცვის მხარე:

ბრალდებული - მ----- ვ-----ის ძე ტ-----, დაბადებული 19-----ს,
საქართველოს მოქალაქე (პირადი ნომერი 1-----), ა-----ო განათლების
მქონე, დაოჯახებული, ნასამართლობის არმქონე; მცხოვრები: ზესტაფონის
რაიონი, სოფელი გ-----;

ადვოკატი - ნ----- ვ-----;

კვალიფიკაცია: საქართველოს სსკ 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი
(ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობა, რამაც
გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი და ტანჯვა, და რასაც არ მოჰყოლია სსკ 117-ე, 118-
ე, 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი არასრულწლოვნის
თანდასწრებით მისივე ოჯახის წევრის მიმართ);

სხდომის სახე - ღია.

აღწერილობით - სამოტივაციო ნაწილი:

წარდგენილი ბრალდების არსი:

1. 2010 წლიდან, მ----- გ-----ნი ქორწინებაში იმყოფება მ-----ი ტ-----სთან.
ისინი ერთად ცხოვრობდნენ ზესტაფონის რაიონის სოფელ დიდ გ-----.
თანაცხოვრების პერიოდში, შეეძინათ შვილები ლ---- ტ----- (ოთხი წლის) და ვ----

--- ტ----- (ექვსი წლის). 2018 წლის 28 მარტს, დაახლოებით 18:00 საათზე, ზესტაფონის რაიონის სოფელ დიდ გ-----, საცხოვრებელ სახლში ყოფნისას, ნასვამ მდგომარეობაში მყოფმა მ-----ი ტ-----მ ტელეფონის თხოვებასთან დაკავშირებით მომხდარი შელაპარაკების გამო, არასრულწლოვანი შვილების თანდასწრებით, მეუღლეს - მ----- გ-----ნს მარცხენა ხელი დაარტყა სახის არეში. აღნიშნული ძალადობრივი ქმედების შედეგად მ----- გ-----ნმა განიცადა ძლიერი ფიზიკური ტკივილი.

სასამართლომ დაადგინა:

2. 2018 წლის 28 მარტს, დაახლოებით 18:00 საათზე, ზესტაფონის რაიონის სოფელ დიდ გ-----, საკუთარ საცხოვრებელ სახლში, ნასვამ მდგომარეობაში მყოფ მ----- ტ-----ს, არასრულწლოვანი შვილების თანდასწრებით, მ----- გ-----ნის მიმართ, ძალადობა არ განუხორციელებია.

ქმედების სამართლებრივი აღწერა:

ქმედების განხორციელება ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ:

3. სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხულმა მ--- ო-----მ განაცხადა, რომ მ----- ტ----- არის მ----- გ-----ნი ქმარი და ისინი ერთად ცხოვრობენ სოფელ გ-----.

4. 2011 წლის 28 ივნისის ვ----- ტ-----ის დაბადების აქტის ჩანაწერის თანახმად, ცნობები დედის შესახებ მითითებულია მ----- გ-----ნი, ხოლო ცნობები მამის შესახებ მითითებულია მ----- ტ-----.

5. 2013 წლის 18 ივნისის ლ---- ტ-----ის დაბადების აქტის ჩანაწერის თანახმად, ცნობები დედის შესახებ მითითებულია მ----- გ-----ნი, ხოლო ცნობები მამის შესახებ მითითებულია მ----- ტ-----.

6. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისად, ოჯახის წევრებად ითვლებიან: დედა, მამა, პაპა, ბებია, მეუღლე, შვილი (გერი), ნაშვილები, მინდობით აღსაზრდელი, მშვილებელი, მშვილებლის მეუღლე, მინდობით აღმზრდელი (დედობილი, მამობილი), შვილიშვილი, და, ძმა, მეუღლის მშობელი, სიძე, რძალი, ყოფილი მეუღლე, არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი პირი და მისი ოჯახის წევრი, მეურვე, მზრუნველი, მხარდამჭერი, აგრეთვე ნებისმიერი სხვა პირები, რომლებიც მუდმივად ეწევიან ან ეწეოდნენ ერთიან საოჯახო მეურნეობას.

7. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ერთმანეთთან შეთანხმებულ, ეჭვის გამომრიცხავ მტკიცებულებათა ერთობლიობით, სასამართლოს დადასტურებულად მიაჩნია, რომ მ----- ტ----- და დაზარალებული მ----- გ-----ნი არიან ოჯახის წევრები.

ქმედება - ძალადობა, რამაც გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი და რასაც არ მოჰყოლია სსკ 117-ე, 118-ე და 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი არასრულწლოვნის თანდასწრებით მისივე ოჯახის წევრის მიმართ:

8. სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხულმა **მ--- ო-----ამ** განაცხადა, რომ 2018 წლის 28 მარტს იმყოფებოდა ზესტაფონის რაიონის სოფელ გ-----, საცხოვრებელ სახლში და მეუღლის მშობელს (მამას) აჭმევდა საჭმელს, რა დროსაც გაიგო ხმაური, მ-----ის ხმამაღალი ხმა, თუმცა გარეთ არ გაუხედავს. რამდენიმე ხანში, როდესაც გარეთ გავიდა, დაინახა, რომ პატრული იყო მოსული, რომელმაც წაიყვანა მ----- ტ----- და მათი მითითებით, თავადაც გაჰყვნენ პოლიციელებს. მ-----მა უთხრა, რომ პოლიცია მან გამოიძახა. მოწმის განმარტებით, მას არ დაუნახავს მ----- ტ-----მ დაარტყა თუ არა ხელი მ----- გ-----ნს. ასევე, როდესაც ხმაური გაიგო, გარეთ გაიხედა და დაინახა, რომ მ-----ის და მ-----ის შვილები, გარეთ იყვნენ და თამაშობდნენ. მისივე განმარტებით, სოფელ გ-----, ეზოში დგას ორი სახლი. ერთში ცხოვრობს მ-----ის ბებია და ბაბუა, ხოლო მეორეში, მ-----ი, მ-----ი და მათი ორი შვილი. პროკურორის მიერ, საქართველოს სსკ 243-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე, გამოქვეყნებული იქნა გამოძიებაში, 2018 წლის 28 მარტს მოწმის მიერ მიცემული ჩვენება სრულად. გამოქვეყნების შემდეგ, პროკურორის შეკითხვებზე მოწმემ განმარტა, რომ არ ადასტურებს გამოძიების დროს მიცემული ჩვენების სისწორეს, ვინაიდან, მას არ დაუნახავს მ----- ტ-----ის მიერ მ----- გ-----ნის მიმართ ფიზიკური შეურაცხყოფის (დარტყმის) მიყენების ფაქტი. ასევე, მანვე განაცხადა, რომ როდესაც ხმაური გაიგო, ეზოში დაინახა მ-----ის და მ-----ის შვილები. გამოძიების დროს მიცემულ ჩვენებაზე მის მიერ არის ხელი მოწერილი, თუმცა იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ პოლიციაში იყო ორ პატარა ბავშვთან ერთად, ანერვიულებული, ცუდად, არ წაუკითხავს ჩვენება ისე მოაწერა ხელი.

9. სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხულმა **ლ--- ნ-----მ** განაცხადა, რომ მუშაობს ზესტაფონის რაიონული სამმართველოში, უბნის ინსპექტორ-გამომძიებლად. 2018 წლის 28 მარტს იმყოფებოდა სამსახურში და ასრულებდა სამსახურებრივ მოვალეობას, რა დროსაც, სამმართველოში მიღებული შეტყობინების საფუძველზე, ზ.ც-----ან ერთად გამოცხადდა ზესტაფონის რაიონის სოფელ გ-----, სადაც, მისამართზე დახვდათ მ----- გ-----ნი, რომელმაც განუმარტათ, რომ ნასვამ მდგომარეობაში მყოფმა მეუღლემ, მ----- ტ-----მ მას მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა, შვილების თანდასწრებით. მ.გ-----ნს დაზიანება ეტყობოდა მარჯვენა თვალზე. აღნიშნულის საფუძველზე, მოახდინეს მ----- ტ-----ის პირადი ჩხრეკა, დაკავება და გადაყვანა სამმართველოში. დაკავებულს, დაკავებისას, ადგილზე განემარტა მისი უფლებები.

10. სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხულმა **ზ----- გ-----მა** განაცხადა, რომ მუშაობს საქართველოს შსს საექსპერტო-კრიმინალისტიკურ სამსახურში, კერძოდ კი ზესტაფონის რაიონულ სამმართველოში, ექსპერტის თანამდებობაზე. 2018 წლის 29 მარტს, ზესტაფონის რაიონულ სამმართველოში

მიღებული შეტყობინების საფუძველზე, გამომძიებელ ა----- ა-----ან ერთად მონაწილეობა მიიღო შემთხვევის ადგილის დათვალიერებაში, რა დროსაც მოახდინა ფოტოგადაღება.

11. ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს დასავლეთ საქართველოს რეგიონალური ექსპერტიზის დეპარტამენტის სამედიცინო ექსპერტიზის N----- დასკვნით დასტურდება, რომ 29.03.2----- --თ-ზე ჩატარებული პირადი გასინჯვით მოქ. მ----- გ-----ნს სხეულზე გარეგნულად რაიმე სახის მექანიკური დაზიანებისათვის დამახასიათებელი ობიექტური ნიშნები არ აღენიშნება.

12. ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს ალკოჰოლური თრობის ფაქტის დადგენის სამედიცინო შემოწმების N----- დასკვნით დასტურდება, რომ ლაბორატორიული გამოკვლევის შედეგად მ----- ტ-----ს დაუდგინდა მსუბუქი ხარისხის ალკოჰოლური თრობა.

13. 2018 წლის 29 მარტის მ----- გ-----ნის საცხოვრებელი სახლის დათვალიერების ოქმით, „შემთხვევის ადგილი მდებარეობს ზესტაფონის რაიონის სოფელ შროშაში „დიდი გ-----ს“ დასახლებაში და წამოადგენს მ----- გ-----ნის საცხოვრებელ სახლს. საცხოვრებელ სახლამდე მივდივართ ქვიშის გრუნტიანი გზით. მ----- გ-----ნმა წერილობით განაცხადა თანხმობა მის საცხოვრებელ სახლში, შემთხვევის ადგილის დათვალიერებაზე. საცხოვრებელი სახლის ეზოში შევდივართ სამ ფრთიანი ლითონის კარით, ეზო არის ფერდობიანი და ფერდობის ბოლოში, დასავლეთით დგას ხის და ბეტონის კონსტრუქციის ერთ სართულიანი საცხოვრებელი სახლი. ეზოს აღმოსავლეთით დგას მეორე რკინა ბეტონის კონსტრუქციის ერთსართულიანი სახლი. სახლებს შორის მანძილი არის 35 მეტრი. მ----- გ-----ნმა მიუთითა აღმოსავლეთით მდგომ საცხოვრებელ სახლზე და განმარტა, რომ აღნიშნული არის მისი კუთვნილი“.

14. საქმის არსებითი განხილვისას, დაცვის მხარემ, უდავოდ მიიჩნია და **აღარ მოითხოვა მოწმეების ზ----- ც-----ს, მ----- ნ-----ის, თ----- ბ-----ის, ა----- ა-----, ე----- გ-----ს და თ----- შ-----ის დაკითხვა.**

15. სასამართლო სხდომაზე გამოცხადებულმა დაზარალებულმა მ----- გ-----ნმა და მოწმე ვ----- ტ-----მ უარი განაცხადეს ჩვენების მიცემაზე ახლო ნათესავის წინააღმდეგ. ხოლო ბრალდებულმა მ----- ტ-----მ, უარი განაცხადა საკუთარი თავის წინააღმდეგ ჩვენების მიცემაზე.

16. სასამართლო განმარტავს, რომ დანაშაულისაგან (სსკ 126¹-ე მუხლი) სისხლის სამართლებრივი დაცვის ობიექტია ოჯახის წევრთა ჯანმრთელობა, მათი უფლება იცხოვრონ მშვიდ გარემოში, ასევე პატივი ან ღირსება. ამ დანაშაულის ამსრულებელია არა საერთო სუბიექტი, არამედ მხოლოდ ოჯახის ბრალუნარიანი წევრი, რომელიც პასუხისმგებლობის ასაკსაა მიღწეული. დანაშაულის

ობიექტური მხარე გამოიხატება: ა) **ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ალტერნატიულ ქმედებებში (ძალადობა, სისტემატური შეურაცხყოფა, შანტაჟი, დამცირება); ბ) მართლსაწინააღმდეგო შედეგში (ფიზიკური ტკივილი ან ტანჯვა (რასაც არ მოჰყოლია სსკ 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგი); გ) მიზეზობრივ კავშირში ქმედებასა და შედეგს შორის.** ოჯახში ძალადობა გულისხმობს ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის კონსტიტუციური უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევას ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური, სექსუალური ძალადობით ან იძულებით. განსახილველ დანაშაულში მითითებული „ძალადობა“ უნდა გავიგოთ როგორც ცემა, სხვაგვარი ძალადობა და სხვა, მაგრამ იმ განსხვავებით, რომ მას შედეგად არ უნდა მოჰყვეს ჯანმრთელობის მსუბუქი დაზიანებაც კი. ცემა ძალადობის ერთერთი სახეა და ნიშნავს სხვა პირის სხეულზე ერთდროულად რამდენიმე დარტყმას, **რომელიც დაზარალებულის ფიზიკურ ტკივილს იწვევს.** იგი შეიძლება ჩადენილი იქნეს ხელით, ფეხით, რაიმე მკვრივი საგნით და სხვა. ცემა ხშირად ტოვებს გარკვეულ კვალს ადამიანის სხეულზე. კერძოდ: დაჟეჟილობას, დალილავენას ან მცირე სისხლნაჟღენთის კვალს, რასაც სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტი აღნიშნავს დასკვნაში. ზოგჯერ, ცემის შედეგად შეიძლება სხეულს, ზედაპირზე არანაირი კვალი არ დაეტყოს. ასეთ შემთხვევაში ძალადობის ფაქტის დადგენის ტვირთი მთლიანად სასამართლოზეა, რომელიც დაეყრდნობა მსხვერპლის და მოწმის ჩვენებებს, ასევე საქმის სხვა გარემოებებს. სუბიექტური მხრივ განსახილველი დანაშაულის მოტივსა და მიზანს არ აქვს მაკვალიფიცირებელი მნიშვნელობა, ბრალის ფორმის მიხედვით კი სახეზეა განზრახი დანაშაული. დამნაშავეს გაცნობიერებული აქვს რა თავისი ქმედების მართლწინააღმდეგობა, სურს ფიზიკური ტკივილი მიაყენოს პირს თავისი ძალადობითი მოქმედებით ან შეგნებულად უშვებს ანდა გულგრილია ასეთი შედეგის მიმართ. საქმე ისაა, რომ ადამიანის სხეულზე დარტყმა, რაც ფიზიკურ ტკივილს იწვევს, დაკავშირებულია ადამიანის ორგანიზმის ქსოვილისა და უჯრედის გარკვეულ ცვლილებასთან და ამდენად, მეტ-ნაკლებად ხელყოფს ჯანმრთელობას. საქართველოს კონსტიტუციით აღიარებული სიცოცხლის ძირითადი უფლება საფუძვლად უდევს ადამიანის ფიზიკური ხელშეუხებლობის უფლებას, ფიზიკური ხელშეუხებლობის უფლება კი წარმოადგენს ადამიანის უფლებას საკუთარი სხეულის ჯანმრთელ მდგომარეობაზე. იგი დამცავი უფლებაა და უპირველესყოვლისა იცავს ადამიანის სხეულს ფიზიკური დაზიანებისაგან. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით, ერთერთ დამამძიმებელ გარემოებად ითვლება, იგივე ქმედების ჩადენა არასრულწლოვანის თანდასწრებით მისი ოჯახის წევრის მიმართ. აქ მდგომარეობას ამძიმებს ის, რომ არასრულწლოვანის თანდასწრებით ამგვარი ქმედების ჩადენა, მის ფსიქიკაზე სავალალო ზეგავლენას ახდენს.

17. მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლოში წარმოდგენილ და გამოკვლეულ მტკიცებულებათა გაანალიზებისა და ურთიერთშეჯერების საფუძველზე, სასამართლოს, მიაჩნია, რომ წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება მ----- ტ-----ის მიერ წარდგენილი მართლსაწინააღმდეგო და ბრალეული ქმედების ჩადენა. ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები

საკმარისი არ არის ზემოაღნიშნული მუხლით წარდგენილი ბრალდებით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის. სასამართლოს ეს მტკიცებულებები არ მიაჩნია უტყუარად და საკმარისად იმისათვის, რომ გონივრულ ეჭვს მიღმა დადასტურდეს მ----- ტ-----ის ბრალეულობა ოჯახურ ძალადობაში, შესაბამისად არ არსებობს დაცვის მხარის პოზიციის გაუზიარებლობის, ან მის სანდოობაში ეჭვის შეტანის საფუძველი, რის გამოც სასამართლო იზიარებს დაცვის მხარის პოზიციას მ----- ტ-----ის უდანაშაულობის შესახებ - ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობაში, არასრულწლოვნის თანდასწრებით, მისივე ოჯახის წევრის მიმართ. აღნიშნულის საწინააღმდეგო და დამაჯერებელი არგუმენტაციაც სხდომაზე ჩვენების, ან მტკიცებულების სახით არ წარმოდგენილა. შესაბამისად, საქმეში არ მოიპოვება ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომლითაც დადასტურდებოდა მ----- ტ-----ის მხრიდან დაზარალებულ მ----- გ-----ნის მიმართ ძალადობის განხორციელების ფაქტი. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლოს დადასტურებულად მიაჩნია, რომ 2018 წლის 28 მარტს, დაახლოებით 18:00 საათზე, ზესტაფონის რაიონის სოფელ დიდ გ-----, საკუთარ საცხოვრებელ სახლში, ნასვამ მდგომარეობაში მყოფ მ----- ტ-----ს, არასრულწლოვანი შვილების თანდასწრებით, მ----- გ-----ნის მიმართ, ძალადობა არ განუხორციელებია.

სამართლებრივი შეფასება:

18. სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლი მოითხოვს, რომ ეროვნულმა სასამართლოებმა სრულად, დამოუკიდებლად და სრულფასოვნად შეისწავლონ და შეაფასონ იმ მტკიცებულებების დასაშვებობა და სანდოობა, რომელიც განსაზღვრავს ბრალდებულის ბრალეულობის საკითხს. უდანაშაულობის პრეზუმფციის და ბრალდებულის უფლების გათვალისწინებით, რომ ჰქონდეს საშუალება გამოიკვლიოს მისი მამხილებელი ნებისმიერი მტკიცებულება, სისხლის სამართლის სასამართლომ საქმე უნდა განიხილოს სრულად, დამოუკიდებლად და დეტალურად მოახდინოს მტკიცებულებების დასაშვებობისა და სანდოობის შეფასება. მას შემდეგ, რაც დასრულდება საქმის განხილვა, საქმის განმხილველ მოსამართლეს შეუძლია შეაფასოს გამოკვლეული მტკიცებულებების მნიშვნელობა და წონა, რომელიც განსაზღვრავს ბრალდებულის ბრალეულობის საკითხს.

19. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ზეპირ მტკიცებულებებს. სასამართლო მოითხოვს განმცხადებლისა და შესაბამისი მოწმეების მოსმენის ვალდებულების პატივისცემას, რათა დადგინეს საქმის ფაქტობრივი გარემოებები, საქმის სამართლიანი განხილვისა და დაცვის უფლებების შესაბამისად. საქმის საჯარო სასამართლო სხდომაზე ზეპირი განხილვა მე-6 (§1) მუხლით გათვალისწინებული ფუნდამენტური პრინციპია. მოცემული პრინციპი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სისხლის სამართალწარმოების კონტექსტში, რამდენადაც ამ შემთხვევაში, ზოგადი წესის თანახმად, პირველი ინსტანციის საქმის განმხილველი ტრიბუნალი სრულად

უნდა აკმაყოფილებდეს მე-6 მუხლის მოთხოვნებს და განმცხადებელს უნდა ჰქონდეს მისი საქმის განხილვის უფლება, ასევე შესაძლებლობა, მათ შორის წარადგინოს მტკიცებულება საკუთარი თავის დაცვის მიზნით, გამოკითხოს და ჯვარედინი დაკითხვის სახით კითხვები დაუსვას მოწმეს (Jussila v. Finland, 2006 წლის 23 ნოემბრის გადაწყვეტილება, განაცხადი N73053/01, პარაგრაფი N40).

20. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებით, ეროვნული სასამართლოების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები სისხლის სამართლის მართლმსაჯულების ძირითად მოთხოვნებს უნდა აკმაყოფილებდეს, კერძოდ, ბრალდებამ „გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით“ უნდა დაასაბუთოს ბრალეულობა და ასევე უნდა აკმაყოფილებდეს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის ძირითად პრინციპს *in dubio pro reo* (პირი არ შეიძლება დამნაშავედ იყოს ცნობილი სასამართლოს მიერ, თუ მის ბრალეულობაში ეჭვის შეტანაა შესაძლებელი) (Barbera, Messegue and Jabardo v. Spain, პარაგრაფი 77, Lavents v. Latvia, § 125, and Melich an Beck v. The Czech Republic, § 60).

21. სასამართლო იზიარებს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებას (საქმე „საქართველოს მოქალაქე ზ----- მ----- საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, 2015 წლის 22 იანვარი, გადაწყვეტილება N1/1/5--), რომ გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცებულებითი სტანდარტი თამაშობს სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან როლს სისხლის სამართლის პროცესში. იგი უზრუნველყოფს უდანაშაულობის პრეზუმფციის პრინციპის დაცვას, არსებითად ამცირებს უსამართლო და დაუსაბუთებელი გამამტყუნებელი განაჩენის საფრთხეს, მართლმსაჯულების განხორციელების პროცესში ხელს უწყობს შეცდომის დაშვების საფრთხის თავიდან აცილებას. მსჯავრდების შემთხვევაში შეზღუდვას ექვემდებარება პირის თავისუფლება, ასევე ხდება მისი პიროვნების სტიგმატიზაცია. ბრალდებულს არ უნდა შეერაცხოს დანაშაული მანამ, სანამ მტკიცებულებების საკმარისი და დამაჯერებელი ერთობლიობით არ დადასტურდება დანაშაულის თითოეული ელემენტის არსებობა მის ქმედებაში (პარაგრაფი N41).

დანაშაულებრივი ქმედება უნდა დადასტურდეს გონივრულ ეჭვს მიღმა, უნდა გამოირიცხოს ყოველგვარი გონივრული ეჭვი პირის მიერ დანაშაულის ჩადენასთან დაკავშირებით. საზოგადოება, რომელიც ილწვის ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დასაცავად, იცის ადამიანის თავისუფლების ფასი, არ დაუშვებს ისეთი პირის მსჯავრდებას, რომლის ბრალეულობა მიუკერძოებელი და გონიერი დამკვირვებლისთვის საეჭვო რჩება (პარაგრაფი N42).

ამასთანავე, გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტი თამაშობს მნიშვნელოვან როლს მართლმსაჯულებისადმი საზოგადოების ნდობის ჩამოყალიბებაში. სასიცოცხლოდ აუცილებელია, რომ სახელმწიფოს ლეგიტიმური უფლება, განხორციელოს სისხლისსამართლებრივი დევნა, აღასრულოს მართლმსაჯულება, არ იქნეს დასუსტებული ისეთი მტკიცებულებითი

სტანდარტით, რომელიც მიუკერძოებულ ადამიანს, საზოგადოებას გაუჩენს ეჭვს უდანაშაულო პირის მსჯავრდების შესახებ. ასევე აუცილებელია, რომ თავისუფალ საზოგადოებაში თითოეულ პირს ჰქონდეს იმის რწმენაცა და სამართლებრივი გარანტიაც, რომ სახელმწიფო არ მოახდენს მის მსჯავრდებას, თუკი სამართლიანი სასამართლო პროცესის შედეგად, ყველაზე მაღალი დამაჯერებლობით (სიზუსტით) არ დარწმუნდება პირის ბრალეულობაში (პარაგრაფი N43).

ადამიანის პიროვნული თავისუფლების მნიშვნელობიდან გამომდინარე, საქართველოს კონსტიტუციის მე-40 მუხლის მე-3 პუნქტი მოითხოვს, რომ მტკიცებულებების შეფასებისას წარმოშობილი ნებისმიერი ასეთი ეჭვი უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის სასარგებლოდ. ეს მტკიცებულებითი სტანდარტი ვალდებულებას აკისრებს დანაშაულებრივი ფაქტების დამდგენ სასამართლოს, რომ სამართლიანად გადაჭრას სამხილებს შორის არსებული კონფლიქტები, სათანადოდ აწონოს მტკიცებულებები და ამ პროცესში წარმოშობილი ყოველგვარი გონივრული ეჭვი გადაწყვიტოს ბრალდებულის უდანაშაულობის, მისი თავისუფლების სასარგებლოდ. მტკიცებულებების ამგვარი ტესტით შეფასების შემდეგ არის შესაძლებელი, სამართლებრივი კვალიფიკაცია მიეცეს პირის ქმედებას და დაეკისროს პასუხისმგებლობა. გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტი უნდა გამორიცხავდეს ეჭვებისა და ვარაუდების საფუძველზე პირისათვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრებას და, ამდენად, ამყარებს საზოგადოების ნდობას სისხლის სამართლის საქმეზე მართლმსაჯულების მიმართ (პარაგრაფი N44).

გონივრულ ეჭვს მიღმა ტესტი წარმოადგენს სახელმძღვანელო კრიტერიუმს, რომელსაც სასამართლო იყენებს პირის დამნაშავედ ცნობისთვის, მიაწინებს სასამართლოს, თუ რამდენად მყარი უნდა იყოს რწმენა იმისა, რომ ბრალდებულმა ჩაიდინა დანაშაული. სასამართლო ბრალდებულს დამნაშავედ ცნობს, როდესაც საქმეში არსებული მტკიცებულებები მას გონივრულ ეჭვს მიღმა დაარწმუნებს პირის ბრალეულობაში. ეს რწმენა სასამართლოს, კანონით დადგენილი წესის მიხედვით წარდგენილი მტკიცებულებების საფუძველზე, იმ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით უყალიბდება, რომელსაც კანონით სანდო და დასაშვებად მიიჩნევს (პარაგრაფი N45).

22. სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსსკ მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას. უდანაშაულობის პრეზუმფცია, როგორც საქმის განხილვისას სახელმძღვანელო პრინციპი, უდანაშაულო პირის მსჯავრდების თავიდან ასაცილებლად, აღიარებულია როგორც საერთაშორისო კანონმდებლობის, ასევე საქართველოს კონსტიტუციით და საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით. აღნიშნული პრინციპის თანახმად, მტკიცებულებათა გამოკვლევისა და შეფასების დროს წარმოშობილი ყოველგვარი ეჭვი უნდა

გადაწყდეს ბრალდებულის სასარგებლოდ.

23. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, არავინ არ არის ვალდებული, ამტკიცოს თავისი უდანაშაულობა. ბრალდების მტკიცების ტვირთი ეკისრება ბრალმდებელს. სასამართლო აღნიშნავს, რომ მტკიცების ტვირთის ბრალდების მხარეზე დაკისრება როგორც შიდასამართლებრივი, ისე საერთაშორისო სამართლით აღიარებული სტანდარტია. ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ არა ერთ საქმეში განაცხადა, რომ სისხლის სამართლის საქმეების შემთხვევაში მტკიცების ტვირთი ბრალდებას ეკისრება და რაიმე ეჭვის არსებობის შემთხვევაში საქმე ბრალდებულის სასარგებლოდ უნდა გადაწყდეს (იხილეთ ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებები საქმეებზე: Barbera, Messegueir and Jabardo v. Spain, § 77; Lavents v. Latvia, § 125 Melich and Beck v. the Czech Republic, § 49).

24. სასამართლო აღნიშნავს, რომ მ----- ტ-----ის მიერ მ----- გ-----ნის მიმართ ძალადობის განხორციელებაზე მიუთითებს მხოლოდ ირიბი მოწმის - ლ----- ნასრადის ჩვენება და დაცვის მხარის მიერ უდავოდ ცნობილი გამომძიებლების მიერ ჩატარებული საპროცესო და საგამომძიებო მოქმედებების ამსახველი დოკუმენტები. სხვა პირდაპირი მტკიცებულება, რომელიც დაადასტურებდა მ----- - ტ-----ის მიერ დანაშაულის ჩადენას, საქმის მასალებში არ მოიპოვება. სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხული პირების ჩვენებებიდან კი არ დასტურდება, რომ 2018 წლის 28 მარტს, მ----- ტ-----მ ძალადობა ჩაიდინა მისი მეუღლის - მ----- გ-----ნი მიმართ, არასრულწლოვნების თანდასწრებით. მოწმე ლ----- ნ-----მ მიუთითა და დაადასტურა, რომ როდესაც გამოძახებაზე მისულები მივიდნენ სოფელ გ-----, მათ სახლში დახვდათ მ----- გ-----ნი და მ----- ტ----- --. მ-----მა განუმარტა, რომ მეუღლემ მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა და მ-----ს ნამდვილად ემჩნეოდა დაზიანება მარჯვენა თვალთან, თუმცა დეტალები, რა დროს, რა ვითარებაში, რა ადგილებში მიაყენა დაზიანება ბრალდებულმა დაზარალებულს, სად იდგნენ ამ დროს არასრულწლოვანი ბავშვები, რა დაინახეს მათ, მოწმეს არ უთქვამს. რაც შეეხება მოწმე მ--- ო-----ას, მის მიერ გამომძიებაში მიცემული ჩვენების გამოქვეყნების შემდგომ, პროკურორის შეკითხვაზე მოწმემ უარყო გამომძიების დროს, გამოკითხვისას მიცემული გარემოებების შესახებ და განმარტა, რომ მას არ დაუნახავს როგორ დაარტყა მ----- ტ-----მ მ----- გ-----ნს. ასევე, მათი შვილები დაინახე ეზოში რომ თამაშობდნენ, როდესაც გარეთ გაიხედა. სასამართლო მიუთითებს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს (2015 წლის 22 იანვრის N1/1/5-- გადაწყვეტილება, საქმეზე საქართველოს მოქალაქე ზ----- მ----- საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ) განმარტებაზე, სადაც სასამართლომ აღნიშნა, რომ სასამართლოს მიერ ისეთი ჩვენების დასაშვებად ცნობა, რომელიც ემყარება სხვა პირის მიერ გაკეთებულ განცხადებას ან გავრცელებულ ინფორმაციას, შეიცავს მრავალ რისკს. მათ შორის, რთულია იმის შეფასება, თუ რამდენად სანდოა ან სარწმუნოა ასეთი ინფორმაცია (პარაგრაფი 29). მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ მოწმის მიერ ცრუ ჩვენების მიცემისთვის გათვალისწინებულია შესაბამისი სისხლისსამართლებრივი

პასუხისმგებლობა, რაც მოწმის ჩვენების სანდოობის უზრუნველსაყოფად მნიშვნელოვან სამართლებრივ მექანიზმს წარმოადგენს. ირიბი ჩვენების შემთხვევაში კი ეს მექანიზმი სანდოობის უზრუნველსაყოფად ნაკლებად ეფექტურ საშუალებას წარმოადგენს, რამდენადაც ირიბი ჩვენების მიმცემ პირს არ შეუძლია დაადასტუროს, თუ რამდენად უტყუარია სხვა პირის მიერ გავრცელებული ინფორმაცია (პარაგრაფი 31). სასამართლო, აქვე, ყურადღებას მიაქცევს საქმეში წარმოდგენილ სასამართლო სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნას, სადაც მითითებულია, რომ 29.03.2-----თ-ზე ჩატარებული პირადი გასინჯვით მოქ. მ----- გ-----ნს სხეულზე გარეგნულად რაიმე სახის მექანიკური დაზიანებისათვის დამახასიათებელი ობიექტური ნიშნები არ აღენიშნება. რაც შეეხება დაცვის მხარის მიერ საქმის არსებითი განხილვის სხდომაზე უდავოდ მიჩნეულ მტკიცებულებებს (მოწმეებს), აღნიშნული მოწმეებით არ დასტურდება მ----- ტ-----ის მიმართ წარდგენილი მართლსაწინააღმდეგო და ბრალეული ქმედების ჩადენა. აღნიშნული მოწმეების სხდომაზე დაკითხვის მიზანი წარმოადგენდა იმის დადასტურებას, რომ მათ საქმეზე ჩატარებული ჰქონდათ გარკვეული საგამოძიებო და საპროცესო მოქმედებები და უნდა დაედასტურებინათ მათი ჩატარების სინამდვილე და სისწორე. გარდა აღნიშნულისა, ასევე, სასამართლო განმარტავს, რომ როგორც უკვე აღინიშნა, დანაშაულის ობიექტური მხარე გამოიხატება: ა) ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ალტერნატიულ ქმედებებში (ძალადობა, სისტემატური შეურაცხყოფა, შანტაჟი, დამცირება); ბ) მართლსაწინააღმდეგო შედეგში (ფიზიკური ტკივილი ან ტანჯვა (რასაც არ მოჰყოლია სსკ 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგი); გ) მიზეზობრივ კავშირში ქმედებასა და შედეგს შორის. **ცემა დაზარალებულის ფიზიკურ ტკივილს იწვევს, შესაბამისად, განსახილველი დანაშაულის შედეგი არის ის, რომ მსხვერპლი ფიზიკურ ტკივილს განიცდის.** ტკივილი ეს არის უსიამოვნო და ემოციური გამოცდილება, რომელიც ქსოვილის რეალურ ან პოტენციურ დაზიანებას უკავშირდება, ან ასეთი დაზიანების ტერმინებით აღიწერება. სხვა სიტყვებით, ეს არის ორგანიზმის რეაქცია მავნე ზემოქმედების მქონე გამლიზიანებლების სტიმულაციაზე, რომელიც საკმაოდ ინტენსიურია იმისათვის, რომ გამოიწვიოს ქსოვილის დაზიანება ან საფრთხე შეუქმნას მას. ტკივილი ერთდროულად შეგრძნებაც არის და ემოციაც, რომელსაც მიმდინარე ან უახლოეს წარსულში ქსოვილის დაზიანება, ქსოვილის დაზიანების შესაძლებლობა ანდა ქსოვილის დაზიანების არარსებობის პირობებში ნერვული სისტემის დისფუნქციაც კი შეიძლება იწვევდეს. შესაბამისად, მიუხედავად იმისა, რომ ტკივილი სრულიად სუბიექტური გამოცდილებაა, სწორედაც დაზარალებული წარმოადგენს იმ პირს, ვისაც შეუძლია განაცხადოს, განცდილმა ძალადობამ (ცემამ ან სხვაგვარმა ძალადობამ) მასში გამოიწვია თუ არა ტკივილი. საქართველოს კონსტიტუციის მე-40 მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, „...გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ემყარებოდეს მხოლოდ უტყუარ მტკიცებულებებს“. საქართველოს სსსკ მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, „...გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას,

რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას“. ანალოგიური შინაარსის შემცველია ამავე კოდექსის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილი, რომლის თანახმადაც, „გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა“. სსსკ 259-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, „სასამართლოს განაჩენი კანონიერია, თუ იგი გამოტანილია საქართველოს კონსტიტუციის, ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა კანონების მოთხოვნათა დაცვით, რომელთა ნორმებიც გამოყენებული იყო სისხლის სამართლის პროცესში“. ამდენად, სასამართლო მიუთითებს, რომ მ----- ტ-----ის დამნაშავედ ცნობისათვის მხოლოდ ირიბი პოლიციელი მოწმეების ჩვენებების არსებობა არ აკმაყოფილებს გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანისათვის საჭირო გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტს. შესაბამისად, მ----- ტ----- უნდა გამართლდეს საქართველოს სსკ 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში.

ნივთიერი მტკიცებულებები:

25. საქმეზე დართული ნივთიერი მტკიცებულებების ბედი უნდა გადაწყდეს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 81-ე მუხლით დადგენილი წესის შესაბამისად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ მე-20, 21-ე, 258-260-ე, 267-ე, 270-272-ე, 275-277-ე, 279-ე, 292-293-ე მუხლებით და

და ა ა დ გ ი ნ ა:

მ----- ტ----- ცნობილ იქნეს უდანაშაულოდ და გამართლდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში;

მ----- ტ-----ის მიმართ შერჩეული აღკვეთის ღონისძიება - გირაო გაუქმდეს; შესაბამისად, საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ გაუქმდეს, ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს 2018 წლის 5 აპრილის N1-----8 განჩინებით, მ----- გ-----ნის (პ/ნ 1-----) საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებებზე დადებული ყადაღა (საკადასტრო კოდები: N-----);

გამართლებულ **მ----- ტ-----ს** განემარტოს, რომ უფლება აქვს, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლით დადგენილი წესით მოითხოვოს ზიანის ანაზღაურება;

საქმეზე დართული ნივთიერი მტკიცებულებები: მ----- ტ-----ის პირადი ჩხრეკის შედეგად ამოღებული - „ჰუავის“ ფირმის მობილური ტელეფონი,

„ფლას“ ფირმის მობილური ტელეფონი, მოყავისფრო ფერის საფულე, პირადობის მოწმობა, მეტრომანის და გალფის პლასტიკური ბარათები, რომლებიც ინახება ზესტაფონის რაიონულ სამმართველოში, დაუბრუნდეს მ-----ტ-----ს, საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ;

შემთხვევის ადგილის დათვალიერებისას გადაღებული ფოტოსურათები „CD“ დისკზე, რომელიც ერთვის სისხლის სამართლის საქმეს, შენახულ იქნეს საქმის შენახვის ვადით;

განაჩენი კანონიერ ძალაში შედის და აღსასრულებლად მიიქცევა სასამართლოს მიერ მისი საჯაროდ გამოცხადებისთანავე;

განაჩენი შეიძლება გასაჩივრდეს გამოცხადებიდან ერთი თვის ვადაში, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში, ზესტაფონის რაიონული სასამართლოს მეშვეობით.

მოსამართლე

ბალავაძე

ზურაბ